

**Схема за оценяване на теста, 11 клас, Републиканска олимпиада
по Български език и литература, 2022 година**

№	Тестови задачи	Предполагаеми отговори	Схема за оценяването
1.	Отговорете с ДА или НЕ според текста.	<p>А. Лазар не мечтае да се започи <u>ДА/НЕ</u></p> <p>Б. Лазар иска да стане учител в новото училище. <u>ДА/НЕ</u></p> <p>В. Майката ясно разбира за какво ѝ говори синът. <u>ДА/НЕ</u></p> <p>Г. Гърците искат да просветят българския народ. <u>ДА/НЕ</u></p>	<p>L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки един правилен отговор.</p>
2.	Тълкувайте значението на дадените изрази с едно изречение.	<p>осакатяват и ума, и езика ни – обедняват, повреждат, развалят</p> <p>да ни прави елини – полагат усилия да заличат в народа българско самочувствие, да се усещат гърци (елени).</p> <p>За гръцките попове и владици ние сме стадо овци - за гръцките попове и владици българският народ е прост, необразован, когото може лесно да се манипулира.</p> <p><i>варианти</i></p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко правилно тълкуване на израза.</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко добре формулирано значение.</p>
3.	Заградете буквата на верния отговор. Към кой тип се отнася текстът?	<p>Б. повествование и разсъждение</p>	<p>L/0/1 1 точка за правилно заграден отговор.</p>
4.	Запишете контекстуални синоними на следващите думи от текста.	<p>Занаят - занятие, поминък, професия</p> <p>синджир - верига, жезла, окови</p> <p>протягам ръка – прося</p> <p>другари – приятели, сподвижници, съмишленици;</p> <p>лукави - хитри, коварни, подли</p> <p>по нашему – по български</p> <p><i>варианти</i></p>	<p>L/0/1/2/3/4/5/6 по 1 точка за всеки вярно открит и записан контекстуален синоним.</p>
5.	Резюмирайте от този фрагмент информацията за каква свобода говори Лазар и я запишете с 3-5 изречения.	<p>Лазар се осъзнава като принадлежащ не само на определен род, но и на народ, на общност, която се развива, търси своята реализация чрез борба за просвещение, борба за самостоятелна (свободна) българска църква, за национална и духовна свобода.</p>	<p>L/0/1 1 точка за добре формулирана теза</p> <p>L/0/1 1 точка за умение да обобщава, да резюмира.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре свързан и логично структуриран микротекст.</p>

		<i>варианти</i>	L/0/1 1 точка , ако в текста няма правописни и пунктуационна грешки.
6.	Характеризирайте Лазар с 3-5 изречения, като назовете и аргументирате 3 негови черти, проявени в текста.	<i>Умен</i> <i>Вдъхновен</i> <i>Почита майка си</i> <i>водач</i> <i>Родолюбец</i> <i>варианти</i>	L/0/2/3/4 4 точки за пълна и точна характеристика, назовават се и се аргументират не по-малко от 3 черти. 3 точки , ако назовават се не по-малко от 3 черти, но не се аргументират/или се назовават и се аргументират по-малко от 3 черти. 2 точки , ако не е анализ, а само преразказ по текста, то ест не се формулират характерните черти. L/0/1 1 точка за добре изграден текст. L/0/1 1 точка за добре свързан текст. L/0/1 1 точка , ако няма граматични, правописни и пунктуационни грешки.
7.	Озаглавете текста, като назовете темата и запишете заглавието.	Размисли на родолюбеца Размисли за свободата Пътят към народната свобода <i>варианти</i>	L/0/1/2 2 точки , ако заглавието отразява темата на текста. 1 точка , ако текстът е озаглавен по предмета или действащите лица: (<i>Лазар</i>).
8.	Формулирайте с едно изречение и запишете основната мисъл на текста.	Пътят към народната свобода е в духовното освобождение на българите, което Лазар определя като своята цел в живота. <i>варианти</i>	L/0/1 1 точка за вярно формулирана основната мисъл. L/0/1 1 точка за добре свързано и логично изградено изречение. L/0/1

			1 точка за оригинална формулировка.
9.	Открийте в текста и запишете три метафори и три епитета.	Метафори: нещо трепти в душата ми; изкривяват, осакатяват и ума, и езика ни; не искат да отворят очите ни; да ни прави елини. Епитети: здрава наука, голямо добро, ясна дума, свободен човек, силен; ясна приказката <i>варианти</i>	L/0/1/2/3 L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки верен отговор.
10.	Запишете под всеки цитат името на автора и заглавието на творбата:	А. Христо Ботев «Хаджи Димитър» Б. Иван Вазов «Кочо» (Защитата на Перушица) В. Пенчо Славейков «Неразделни»	L0/1/2/3 по 1 точка за всяко вярно посочено име на автора. L0/1/2/3 по 1 точка за всяко вярно посочено заглавие.
11.	Запишете следните съществителни: <i>ръка, венец, училище, владика</i> - в множествено число и в съчетание с числителното два.	А. Много ръце, венци, училища, владичи. Б. две ръце, два венеца, две училища, двама владичи.	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всяко вярно съгласуване. L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всяко вярно съгласуване.
12.	Съставете и запишете 3 /три/ изречения, като употребите думата „КРЪГ” в различни значения /можете да промените формата на думата – число.	1. Площ, оградена от окръжност или всеки плосък предмет с такава форма. Повърхност на кръг. <i>Слънцето осветява един кръг на стената. Режа хартия на кръгове.</i> 2. Окръжност и всеки предмет с такава форма. Диаметър на кръг. <i>Чертая кръгчета. Птицата прави кръгове. Застават в кръг.</i> 3. Сфера, затворена област, съдържаща етапите на развитие или извършване на нещо, група въпроси, явления и др. <i>Кръг от задължения. Кръг на кръвообращение. Затварям кръга на развитие.</i> 4. Група хора, обединени от общ признак (обществено положение, професионални интереси и др.). <i>Тесен кръг ценители. Широк кръг от читатели. Политически</i>	L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно значение. L/0/1/2/3 по 1 точка за добре построени изречения, при условие, че представляват ново значение. L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко изречение без правописни и пунктуационни грешки, при условие, че представляват ново значение.

		<p><i>кръгове.</i> Интелектуален кръг. Семеен кръг.</p> <p>5. В спорта — етап от предварителни състезания, излъчващ спортисти за следващата степен на представяне.</p> <p><i>варианти</i></p>	
13.	<p>Препишете текста, като редактирате допуснатите правописни и пунктуационни грешки, както и грешките при членуване.</p>	<p>Според изследователите трите най-големи камбани в България се намират в храм-паметника «Свети Александър Невски» в гр. София, в храм-паметника в гр. Шипка_и в Преображенския манастир край гр. Велико Търново.</p> <p>В Националния исторически музей се съхранява камбаната, подарена от руският император Александър Втори, като според специалистите тя е най-красиво изработената и с най-мелодичния глас.</p>	<p>L0/1/2/3/4/5/6/7/8 по 1 точка за всяка една вярно поправена грешка.</p> <p>L0/1 1 точка, ако не са допуснати собствени грешки.</p>
14.	<p>Запишете дадения откъс, като го трансформирате в преизказно наклонение:</p>	<p>Стоян отминал бащиния си двор, където влезли четирите вола, и се спуснал в един дол наблизу зад къщата. Тук сплитали оголели, прогнили клонки бурени и храсти, Стоян се проврял в най-гъстото и се спотаил задъхан, разтреперан от страх и умора. Той се ослушвал да не би някой от турците да го бил проследил.</p>	<p>L0/1/ 2/3/4/5/6/7/8 по 1 точка за всяка вярно трансформирана глаголна форма.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако вярно е трансформиран глаголът с променливо Я.</p>
15.	<p>Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените вскобите.</p>	<p>Това изречение е <i>сложно смесено</i> и се състои от <i>шест</i> прости изречения.</p>	<p>L/0/1 L/0/1 по 1 точка за всяко вярно избрано твърдение.</p>
16.	<p>Запишете даденото изречение, като трансформирате пряката реч в непряка: Лазар отвърна: - Не съм аз за свещеник, майко. Как да ти кажа по-ясно</p>	<p>Лазар отвърна на майка си, че той не е за свещеник, и не знае как да ѝ каже по-ясно.</p>	<p>L/0/1/2 по 1 точка за вярно съгласуваните глаголни форми.</p> <p>L/0/1/2 по 1 точка за вярно употребените лични местоимения.</p> <p>L/0/1 1 точка за трансформацията на обръщението.</p>

			<p>L/0/1 1 точка за правилно употребената връзка. L/0/1 1 точка за пунктуацията без грешки.</p>
17.	<p>Вместо точки запишете съответните дати и имена собствени:</p>	<p>Априлското въстание избухнало преждевременно на 20 април 1876 година в Копривщица. Същия ден то било обявено и в Панагюрище. Георги Бенковски сформирал конен отряд – т.нар. „Хвърковата чета“, с която разпалил бунта из цялото Средногорие и в част от родопските села. Безпримерен героизъм показала и четата на Христо Ботев, която е превзела кораба „Радецки“, слязла на българския бряг край Козлодуй и оттам се насочила към Врачанския Балкан, където войводата Ботев бил убит.</p>	<p>L0/1/ 2/3/4/5/6/7/8/9 по 1 точка за всеки верен отговор.</p>
18.	<p>Отговорете на следните въпроси:</p>	<p>1. «Андрешко» 2. «Ветрената мелница» 3. «Градушка» 4. «Помниш ли, помниш ли...»</p>	<p>L0/1/2/3/4 по 1 точка за всеки верен отговор.</p>
19.	<p>Запишете срещу заглавието на всяка творба нейния жанр.</p>	<p>«Немили-недраги» - повест «Две хубави очи» - стихотворение «Пази, боже, сляпо да прогледа» - разказ</p>	<p>L0/1/2/3 по 1 точка за всеки верен отговор.</p>
20.	<p>Съставете текст разсъждение (10-15 изречения), в който да изразиш аргументирано мнението си /3 аргумента/ актуално ли е днес твърдението на Мигел де Сервантес: «Свободата, Санчо, е едно от най-ценните блага, с които небесата даряват хората. С нея не могат да се сравнят нито съкровищата, които</p>		<p>L/0/1/2 2 точки, ако личната оценка структурира целия текст (формулира се като теза или пък като логичен извод). 1 точка, ако е проявена своя оценка или отношение, но е само като декларация. L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки един аргумент. L/0/1 1 точка за умението да аргументира.</p>

	<p>крие земята, нито тези, които тай морето».</p>		<p>L/0/1 1 точка за добре свързан текст. L/0/1 1 точка за логично изграден текст разсъждение. L/0/1 1 точка, ако правописните грешки не са повече от 1. L/0/1 1 точка, ако няма граматични грешки L/0/1 1 точка, ако пунктуационните грешки не са повече от 1. L/0/1 1 точка за оригинален творчески отговор.</p>
--	---	--	---